

دادگاه قدیمی میاه شهر والانسیا (اسپانیا) طرز کار دادگاهی که بیش از هزار سال است ظهر هر پنجشنبه در کوچه تشیکل میشود

بطور مقدمه توضیح میدهد که شهر والنسیا « Valencia » حاکم نشین ایالتی از ایالات پنجاهگانه‌ای اسپانیای امروز است .
این شهر در قسمت شرق شبه جزیره اسپانیا و کنار غربی دریای مدیترانه قرار گرفته است .

والنسیا بامادرید (پایتخت امروزی) ۳۰۲ کیلومتر فاصله دارد .
بنای اولیه‌ای والنسیا را سال ۱۳۸ قبل از میلاد میدانند .
بعد از استیلای عرب در شبه جزیره اسپانیا (در قرن اول هجری) این شهر مورد توجه خلفای عرب قرار گرفت و مرکز یکی از ولایات آنزمان شد .
در سال ۱۲۳۸ میلادی بوسیله خیم اول پادشاه قسمت شمال شرقی اسپانیا (آراگون) از تسلط اعراب درآمد و مرکز یک پادشاهی قرار گرفت که چهار قرن ونیم دوام داشت .
در طی این دوره والنسیا از لحاظ بازرگانی و مؤسسات حکومتی پیشرفتهای زیاد کرد .

مخصوصاً اصول حکومت دموکراسی غرب در تشکیلات اجتماعی آن توسعه زیاد یافت شاید بتوان آنرا آتن اسپانیا نامید . هنوز بنای پارلمان شهر که طی چند قرن بقانونگذاری پرداخته و دارای کمیته‌های نظامی و کشوری و مذهبی بوده است بخوبی نگهداری شده و امروزه مرکز شورای ایالتی میباشد . مرکز داد و ستد قدیمی شهر والنسیا موسوم به لالونجا « La lonja » یکی از آثار مهم تاریخی این شهر است . این بنا در اواخر قرن پانزده میلادی خاتمه یافته و سپس مرکز خرید و فروش ابریشم منطقه‌ای مدیترانه شده است .
با نقصان داد و ستد ابریشم امروزه این مرکز محل خرید و فروش مواد کشاورزی است .

در بازدید و تحقیقاتی که نویسنده از این مرکز بعمل آورد معلوم گشت که در دوره های رونق بازار ابریشم این شهر حتی ابریشم ایران نیز در آنجا با ابریشم آن ناحیه رقابت میکرد است .

در تأیید این مطلب نویسنده در آرشیو ملی سیمانکای اسپانیا (واقعه در دهکده‌ای بهمین نام در دوست کیلومتری شمال مادرید) ضمن تفحص اسناد تاریخی مربوط به ایران یک گزارش مفصل خطی نوشته شده در سال ۱۶۱۷ میلادی بزبان اسپانیولی را ملاحظه کرد

دادگاه قدیمی میاه شهر والانسیا (اسپانیا)

که در باره وضع بازار ابریشم شهر والنسیا بعنوان پادشاه وقت اسپانیا تهیه شده و در آن یکی از علل عدم رواج ابریشم خود اسپانیارا رقابت ابریشم ایران و چین قلمداد کرده است. در نتیجه همین گزارش فرمانی بامضای پادشاه وقت میرسد که محدودیتهائی برای ورود ابریشم ایران و چین قائل میشود.

این جریان توسعه‌ای بازرگانی و روابط خارجی این شهر را در قرون مورد بحث با اقصی نقاط دنیا من جمله ایران نشان میدهد.

از قرن هیجده باینطرف والنسیا در کشمکشهای داخلی اسپانیا شرکت جسته است. در اوائل قرن نوزدهم از ایالاتی بود که بطور مؤثر برای آزادی اسپانیا جنگید و بعد از تحصیل آزادی یکی از ایالات مهم و پردرآمد اسپانیای امروز گردید.

جمعیت امروزی شهر به ۳۰ هزار نفر میرسد. محصولات کشاورزی قابل توجهی از اراضی اطراف بدست میآید باین جهت آبیاری و موضوع تقسیم آب از موضوعات مهم ایالتی است.

اراضی اطراف شهر بوسیله هشت رشته کانال آبیاری میشود. از قدیم الایام دادگاهی بنام دادگاه میاه والنسیا «El Tribunal de Las Aguas de La Vega de valencia» تشکیل شده است که منحصرآ اختلافات حاصله از تقسیم آب را بین زارعین آن منطقه حل و تصفیه میکند.

این دادگاه از قدیمترین مؤسسات قضائی دنیا است که هنوز بطرز اولیه بکار خود ادامه میدهد و سالیانه هزاران نفر محقق و حقوقدان برای بازدید و مطالعه آن باین شهر رومیآورند.

در ضمن مأموریت در اسپانیا نویسنده نیز از مؤسسات تاریخی و مهم این شهر بازدید کرده و از لحاظ اطلاع علاقمندان این مقاله را بشریح دادگاه میاه اختصاص میدهد. تاریخ تأسیس دادگاه میاه کاملاً روشن نیست عده‌ای عمر آنرا بیش از دو هزار سال و از دوره تسلط رومیها میگویند. عده‌ای دیگر آنرا از آثار عرب میدانند. اخیراً از طرف مجامعی جشن هزار ساله‌ای نیز برای آن برگزار کردند.

شواهدی برله و علیه هر دو نظر (رومی یا عربی بودن اصل آن) هست: مثلاً چون دادگاه از یک هیئت قضات تشکیل میشود میتوان ریشه‌ای آنرا بدوره رومیها نسبت داد زیرا در دادگاههای دوره عرب قاضی منفرد معمول بوده است. از طرف دیگر چون دادگاه از قدیم الایام فقط روزهای پنجشنبه و موقع ظهر شروع بکار میکند و این روز و این ساعت درعالم اسلامی وقت میمون و زمان دعا و نماز و اجرای عدالت شناخته شده باین جهت ریشه‌ای عربی بودن آن قوت میگیرد.

بعلاوه دادگاه در میدانی (Plaza del Micalet) جلو در کلیسائی تشکیل میشود موسوم به « Cathedrale Basilique Metropolitaine ». این بنا در دوره عرب بعنوان مسجدی ساخته شده و بالطبع محل عبادتگاه مسلمین و محل رسیدگی بامور قضاوت در دوره حکام مسلم بوده است.

دادگاه قدیمی میاه شهر والانسیا (اسپانیا)

پس از تخلیه شهر از طرف اعراب مسجد را تبدیل بکلیسا نموده ولی نه تنها نخواستند اند که اساس دادگاه میاه را بهم بزنند بلکه در فرمان حکومت داخلی ایالت وجود این دادگاه و طرز کار آنرا برسمیت شناخته اند .

چون مسلمین آنموقع که قسمت مهمی از زارعین را تشکیل میدادند نخواستند (یا مجاز نبوده اند) که برای شرکت در دادگاه وارد کلیسا شوند باین جهت عادت براین جاری شده است که دادگاه در جلودر کلیسای حاضر (مسجد سابق) تشکیل شود .

عکس مقابل دادگاه را در هنگام تشکیل جلسه نشان میدهد قضات نشسته اند و تماشاچیان در اطراف آنها دیده میشوند .

صرفنظر از اینکه ریشه ای دادگاه از چه دوره ای باشد محققین مقررات معمولی و نوشته شده ای آنرا از دوره

خلیفه عبدالرحمان و قرن دهم میلادی میدانند که بمرور زمان حسن عمل و بالنتیجه حسن شهرت دادگاه موجب شده که باوجود تغییرات متعدد در رژیم حکومتی والنسیا در طی قرون متمادی دادگاه بحیات موفقیت آمیز خود تا امروز ادامه دهد و یکی از قدیمترین مؤسسات قضائی جهان شناخته شود .

همانطوریکه قبلاً اشاره شد منطقه کشاورزی والنسیا از لحاظ آبیاری اراضی به هشت منطقه ای آبیاری تقسیم میشود که هر منطقه بوسیله یک رشته کانال آبیاری میگردد .

دادگاه قدیمی میاه شهر والانسیا (اسپانیا)

زارعین هر منطقه ازین خود یکی از خوشنامترین معمرین خود را بعنوان قاضی دادگاه میاه انتخاب میکنند .

این قاضی در صورتیکه شرائط روحی و جسمی خود را از دست ندهد تا آخر عمر خود بطور افتخاری این سمت را داراست .

بنا بر این دادگاه از هشت قاضی افتخاری تشکیل میشود که یکی از آنها سمت ریاست را داراست . بعلاوه در موقع تشکیل دادگاه میراب منطقه ای مربوطه ای طرفین دعوا نیز در دادگاه حاضر میشود و بجای منشی و واسطه بین دادگاه و طرفین دعوا انجام وظیفه میکند .

این شخص الگواسل « Alguacil » نامیده میشود . از قرار معلوم این کلمه اصل عربی دارد و بشخص گفته میشود که واسطه بین حاکم و مردم محل باشد . شاکی شکایت خود را در باره امور آبیاری میتواند مستقیماً و شفاهاً در جلسه دادگاه مطرح کند .

دادگاه مدعی علیه را احضار میکند .

در صورتیکه مدعی علیه سه بار احضار دادگاه توجه نکرد رسیدگی غیابی صورت میگیرد .

رسیدگی دادگاه شفاهی و بر اساس معمول محل و روابط تاریخی بین زارعین و حقوق معمولی آنها صورت میگیرد .

برای رعایت بیطرفی قاضی منتخب زارعین منطقه ای که مدعی و مدعی علیه بآن تعلق دارند از رأی خودداری میکند .

حکم دادگاه بلافاصله بعد از خاتمه رسیدگی صادر و شفاهاً ابلاغ میشود و قابل تجدید نظر نیست .

بمرور زمان حسن شهرت قضات و طرز عمل بیطرفانه ای آنها قدرت معنوی بزرگی باحکام صادره بخشیده است بطوریکه بندرت اتفاق میافتد که حکم دادگاه مورد قبول طرفین قرار نگیرد .

بهر صورت احکام دادگاه از طرف مقامات دولتی رعایت میگردد .

رئیس یکی از محاکم شهر والنسیا در مصاحبه ای خود با نویسنده حکایت کرد که در سال ۱۹۲۷ یکی از احکام صادره دادگاه میاه از طرف یکی از مقامات دولتی آن زمان بمرحله اجرا گذاشته نشد .

قضات دادگاه میاه این بی اعتنائی را بر خود هموار نساخته و به پایتخت رفته و نزد پادشاه وقت حضوراً بشکایت پرداختند (بطوریکه مشارالیه اظهار میکرد بعد از ۲۸۳ سال این اولین شرفیابی هیئت قضات نزد پادشاه اسپانیا بود) از طرف پادشاه از هیئت قضات دلجوئی بعمل آمد و فرمانی دایر بر لزوم رعایت حکم صادره بامضاء رسید .

دادگاه قدیمی میاه شهر والانسیا (اسپانیا)

بر اساس معمول گذشته هنوز زبان قدیمی شهر والنسیا (تفاوت کمی با زبان اسپانیولی معمولی دارد) در دادگاه میاه مورد استفاده است .
جرائم و تأمین خسارت نیز بیول نقره قدیم شهر تعیین میشود .
این پول عبارتست از لیورس (Liures) که در قرون وسطی در والنسیا رایج بود و ارزش آن معادل $3\frac{3}{4}$ واحد پول امروزی (پزتا) اسپانیا است .
این بود خلاصه از طرز کار و تشکیلات یکی از قدیمترین مراکز قضائی دنیا .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی